

สถานการณ์ทางสังคมจังหวัดเชียงราย ปี 2569

Social Situation Dashboard : Chiang Rai 2026

จัดทำโดย

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย

เชียงรายกำลังเผชิญ 6 ความท้าทายสำคัญ

1

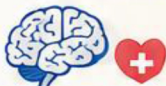
เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

ผู้สูงอายุ 22.42% ของประชากร
Complete Aged Society

2

วิกฤตสุขภาพจิตและการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์

• ผู้ป่วยจิตเวชเพิ่มขึ้น
• บุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอ

3

ความเปราะบางด้านรายได้และความยากจนหลายมิติ

• รายได้ไม่มั่นคง
• ครีวเรือนเปราะบาง
• หนี้สินครัวเรือนสูง

4

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและเด็กหลุดจากระบบ

• เด็กยากจน
• เด็ก G-Code
• การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา

5

อาชญากรรมไซเบอร์และการค้ามนุษย์รูปแบบใหม่

• หลอกหลวงออนไลน์
• แก๊งคอลเซ็นเตอร์
• การค้ามนุษย์ข้ามพรมแดน

6

วิกฤต PM2.5 และภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

• หมอกควันข้ามแดน
• ไฟป่า
• ผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน

1 ข้อมูลพื้นฐาน (Basic Profile)

พื้นที่และประชากร

- ประชากร 1,296,232 คน
- ผู้สูงอายุ 22.42%
- เข้าสู่ "สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์"
- เด็กเกิดใหม่ลดลงต่อเนื่อง

สุขภาพ

- โรค NCDs เป็นสาเหตุการเสียชีวิตหลัก
- ผู้ป่วยจิตเวชรายใหม่ 175.19 ต่อแสนประชากร
- อัตราการสูบบุหรี่ 12.55 ต่อแสนประชากร
- ขาดแคลนแพทย์และทันตแพทย์

เศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน

- GPP ต่อหัว 107,724 บาท
- คนจน 13.69%
- แรงงานนอกระบบ 70-80%
- หนี้ครัวเรือนเฉลี่ย 60,071 บาท

การศึกษา

- เด็กยากจน/ยากจนพิเศษกว่า 67,000 คน
- เด็ก G-Code 18,385 คน
- ปีการศึกษาเฉลี่ย 7.46 ปี

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- คดีไซเบอร์เพิ่มขึ้นเกือบ 9 เท่า
- คดีเกี่ยวกับชีวิต, ร่างกาย และเพศเพิ่มขึ้น
- อุบัติเหตุทางถนนลดลง

ที่อยู่อาศัย

- กองทุนสวัสดิการชุมชน 84 แห่ง
- บ้านพอเพียงชนบท 110 แห่ง
- บ้านมั่นคง 721 ครัวเรือน

2 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางทางสังคม

เด็กและเยาวชน

- เด็กเกิดใหม่ลดลง
- เด็กปฐมวัยสมบูรณ์เพียง 49.95%
- อัตราการพัฒนามาก 16.74%
- เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดี 169 คน

สตรีและสถาบันครอบครัว

- อัตราหญิงทำงาน 48.55%
- ความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้น
- สตรีถูกเลิกจ้างสูงกว่าเพศชาย

คนพิการ

- คนพิการ 46,885 คน
- ร้อยละ 64 เป็นผู้สูงอายุ
- เข้าถึงการศึกษาในระดับสูงยังต่ำ
- การจ้างงานตามกฎหมายยังไม่ครอบคลุม

ผู้สูงอายุ

- ผู้สูงอายุ 264,780 คน
- 78.07% อยู่ลำพัง หรืออยู่เฉพาะกับคู่สมรส
- ยังเป็นกำลังแรงงานสำคัญของจังหวัด

กลุ่มคนเปราะบาง

- กลุ่มเปราะบาง 30,518 คน
- ปัญหาหลักคือรายได้
- อยพ. 6,340 คนเป็นกลไกเฝ้าระวังชุมชน

3 สถานการณ์เชิงประเด็น (Hot Issues)

ความมั่นคงของมนุษย์

ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ 61.39 คะแนน

ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (69.84 คะแนน)

ประเด็นที่ต้องเร่งแก้ไข

- รายได้และการทำงาน
- สุขภาพและสุขภาพจิต

สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่

การค้ามนุษย์รูปแบบใหม่

- คดีกว่า 58-59% เป็นอาชญากรรมไซเบอร์
- หลอกเปิดบัญชีม้า
- แสวงหาประโยชน์ทางเพศออนไลน์

วิกฤต PM2.5

- พื้นที่ชายแดนได้รับผลกระทบรุนแรง
- กลุ่มเปราะบางได้รับผลกระทบกว่า 5,000 ราย
- ต้องขยายห้องปลอดฝุ่นและป้องกันตนเอง

สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

MSO Logbook

- ประชากรเปราะบาง 30,518 คน
- ครัวเรือนเปราะบาง 19,654 ครัวเรือน
- ระดับความรุนแรง
 - ระดับ 1 = 5,052 ครัวเรือน (26%)
 - ระดับ 2 = 13,511 ครัวเรือน (68%)
 - ระดับ 3 = 1,091 ครัวเรือน (6%)

ปัญหาหลัก : รายได้และความยากจน

4 บทสรุป (Executive Summary)

1 เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

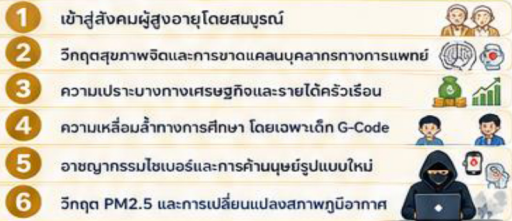
2 วิกฤตสุขภาพจิตและการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์

3 ความเปราะบางทางเศรษฐกิจและรายได้ครัวเรือน

4 ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยเฉพาะเด็ก G-Code

5 อาชญากรรมไซเบอร์และการค้ามนุษย์รูปแบบใหม่

6 วิกฤต PM2.5 และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

เชิงนโยบาย

- ✓ ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและเชื่อมโยงกับพื้นที่
- ✓ พัฒนาระบบสุขภาพจิตเชิงรุกทุกอำเภอ
- ✓ เติบโตความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงวัย
- ✓ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- ✓ รับผิดชอบจากเทคโนโลยีและการค้ามนุษย์
- ✓ บูรณาการจัดการ PM2.5 แบบบูรณาการ

เชิงปฏิบัติ

- ✓ ใช้ TMAP และ MSO Logbook จัดทำความสำคัญครัวเรือนเปราะบาง
- ✓ จัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วช่วยเหลือครัวเรือนวิกฤต
- ✓ ขยายเครือข่าย อพม. และภาคีชุมชน
- ✓ พัฒนาระบบ Telemedicine และ Mental Health Network
- ✓ บูรณาการจังหวัดชายแดนเพื่อแก้ปัญหาการค้ามนุษย์และ PM2.5

ประเด็นเฝ้าระวังปี 2570

- 1 สังคมสูงวัยระดับสมบูรณ์
- 2 สุขภาพจิตเด็กและเยาวชน
- 3 ความยากจนหลายมิติ
- 4 แรงงานนอกระบบและหนี้ครัวเรือน
- 5 อาชญากรรมไซเบอร์และการหลอกลวงออนไลน์
- 6 PM2.5 ข้ามพรมแดนและภัยพิบัติ

“ เชียงรายกำลังเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ท่ามกลางความท้าทายด้านสุขภาพจิต ความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา อาชญากรรมไซเบอร์ และวิกฤต PM2.5 จำเป็นต้องใช้ข้อมูล TMAP และ MSO Logbook เพื่อขับเคลื่อนการช่วยเหลือแบบพุ่งเป้าและบูรณาการทุกภาคส่วน ”

ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2569

